

Vergaderjaar 2019–2020

30 139

Veteranenzorg

Nr. 231

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 6 maart 2020

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Defensie over de brief van 22 november 2019 inzake de reactie op de gewijzigde motie van de leden Diks en Stoffer over een landelijke bewustwordingscampagne over PTSS (Kamerstuk 30 139, nr. 226).

De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 2 maart 2020. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
A. de Vries

De griffier van de commissie,
De Lange

1

Hoe zal PTSS precies worden meegenomen in de lopende «hey, het is oké» campagne? Blijft dit bij de verhalen die op de website worden geplaatst, zoals u beschrijft in uw brief?

De «Hey, het is oké» campagne is in januari 2017 gestart en heeft tot doel psychische aandoeningen te normaliseren en bespreekbaar te maken. VWS heeft de opdracht voor het ontwikkelen van het bewustwordingscampagne-onderdeel over PTSS belegd bij een extern bureau die alle zorgcampagnes van VWS uitvoert. Daarbij leveren Ministeries als Defensie en JenV expertise om dit onderdeel van de campagne vorm te kunnen geven. De eindverantwoordelijkheid voor de campagne ligt echter bij het Ministerie van VWS.

De campagne «Hey, het is oké» heeft zich tot nu toe gericht op depressie en angst- en stemmingsstoornissen, en zal komende jaren uitgebreid worden naar het bespreekbaar maken van alle psychische aandoeningen, waaronder PTSS. Tegelijk zal het niet gaan om «etiketten» of «hokjes». Het doel is het bespreekbaar maken van, en het niet hoeven schamen voor, psychische aandoeningen zonder mensen in een «hokje» te plaatsen. De nieuwe campagne bevindt zich nu in de onderzoeks- en conceptfase.

2

Kunt u aangeven wat u bedoelt met de stelling dat een aparte campagne rond PTSS «stigmatiserend» zou kunnen zijn voor mensen in een geüniformeerd beroep? Vindt u dat slachtoffers zich moeten generen voor hun PTSS? Zo ja, waarom?

3

Kunt u uw verwachting dat het alternatief, een separate publiekscampagne rondom PTSS, een onterecht stigmatiserend effect voor bepaalde beroepsgroepen hebben onderbouwen?

Het is goed om te constateren dat uw Kamer niet heeft verzocht om een campagne over PTSS bij geüniformeerde beroepen maar om een publieksgerichte bewustwordingscampagne over PTSS. Een bewustwordingscampagne over PTSS enkel bij geüniformeerde beroepen zou een mogelijk vooroordeel over de relatie tussen «werken in uniform» en PTSS kunnen versterken. Dit zou – onbedoeld en onterecht – negatieve associaties kunnen oproepen.

Een publiekscampagne is overigens slechts één van de middelen om attitude en gedrag te beïnvloeden. Om deze redenen is gekozen voor een *algemene* publiekscampagne. Het is belangrijk dat mensen die kampen met psychische aandoeningen zich hier niet voor schamen en er open over durven te zijn zodat zij ook hulp en steun vanuit hun omgeving kunnen krijgen.

4

Ontkent u dat mensen in geüniformeerde beroepen vaker dan anderen geconfronteerd worden met heftige situaties, die soms tot PTSS kunnen leiden? Zo ja, op welke cijfers of onderzoeken baseert u die ontkenning?

Er is geen sprake van ontkennen of bevestigen. Heftige situaties kunnen immers overal voorkomen. Het is echter wel een gegeven dat naar schatting 7,5% van de gehele bevolking last heeft van PTSS. Bij veteranen is dat bijvoorbeeld zo'n 5%.

5

Welke concrete doelen gaat u stellen voor de bewustwording rond de symptomen van PTSS in de samenleving, en de mate waarin mensen hier (beter) mee om weten te gaan, voor eind 2020? Hoe gaat u meten of die doelen al dan niet worden behaald?

De campagne van VWS heeft tot doel: bewustwording, bespreekbaarheid en taboe doorbreken op psychische aandoeningen. De resultaten van deze campagne worden met een campagne-effectonderzoek gemeten door een extern onderzoeksbureau en jaarlijks aan uw Kamer gestuurd. De resultaten worden ook op rijksoverheid.nl gepubliceerd.

**6
Zal PTSS en de (omgang met) symptomen ervan ook worden meegenomen in andere uitingen dan op een website in 2020? Zo ja, welke?**

Dit is nog onbekend en zal onderdeel zijn van de vormgeving van de campagne. De publiekscampagne is momenteel in ontwikkeling en zal naar verwachting dit najaar gereed zijn.

**7
Hoe gaat uw inzet ervoor zorgen dat werkgevers, familieleden en vrienden van slachtoffers van PTSS beter bekend raken met de symptomen van de ziekte en hoe hier het best mee om kan worden gegaan?**

Door aan te sluiten bij de campagne «Hey, het is oké» beogen we ook relaties van de PTSS-slachtoffers te bereiken. Daarnaast is er ook veel aandacht voor in het zorgaanbod bij de geüniformeerde diensten. Een campagne is niet het ultieme middel om deze doelen te bereiken zoals ook toegelicht bij mijn antwoorden op de vragen 2 en 3.

**8
Hoeveel mensen met PTSS denkt u te kunnen bereiken met het uitbreiden van de reeds lopende publiekscampagne met het onderwerp PTSS?**

Het aantal bereikte personen met radio en tv in de huidige «Hey, het is oké» campagne is ruim 12 miljoen. Hoeveel mensen hiervan met PTSS bereikt zullen worden via radio en tv kan niet worden aangegeven. Omdat het een publiekscampagne is, is de doelgroep veel breder dan alleen mensen met PTSS. De campagne richt zich immers ook op de omgeving van mensen met een psychische aandoening.

**9
Hoe lang gaat u campagne voeren voor bredere bewustwording en eerdere herkenning in de samenleving van de symptomen en kenmerken van de PTSS en hoe hiermee om te gaan?**

**10
Hoe ziet de uitbreiding van de reeds lopende publiekscampagne met het onderwerp PTSS eruit?**

«Hey, het is oké» is een campagne die zich op verschillende psychische aandoeningen richt en nu al vier jaar loopt. De intentie is om te zorgen voor een meerjarige campagne. De uitbreiding zal zich richten op alle psychische aandoeningen. De vormgeving en invulling van de wens om PTSS goed in te bedden wordt concreet zodra de campagne verder ontwikkeld wordt.

11

Kunt u de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van de huidige, reeds lopende, campagne uitzetten over de verschillende jaren?

De effecten van campagnes worden jaarlijks met de Kamer gedeeld door het Ministerie van Algemene Zaken. Dat is ook over 2018 (Kamerstuk 35 000 III, nr. 10) gedaan en zal dit voorjaar weer gebeuren voor 2019. Daarnaast heeft de Staatssecretaris van VWS uw Kamer geïnformeerd over de voortgang van depressiepreventie en daarin ook de resultaten van de campagne toegelicht (Kamerstuk 32 793, nr. 387).

Voor de resultaten van de «Hey-campagne Omgaan met depressie 2017/2018» verwijs ik u naar het rapport met campagneresultaten «omgaan met depressie» dat te vinden is op de website van de rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/campagnes/campagneresultaten-20/omgaan-met-depressie>.

Voor de effecten van de campagne «Hey, het is oké 2019» verwijs ik u naar het gelijknamige eindrapport dat is te vinden op: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/campagnes/documenten/rapporten/2019/06/01/eindrapportage-campagne-effectonderzoek-hey-het-is-oke>

Zodra de resultaten van de najaarscampagne 2019 bekend zijn, zal de staatsecretaris van VWS die met uw Kamer delen.

12

Kunt u uitzetten wat u verwacht van het uitbreiden van de reeds lopende publiekscampagne met het onderwerp PTSS?

Ik verwacht een toename van de bewustwording en bespreekbaarheid van PTSS, en het doorbreken van het taboe op psychische aandoeningen zoals ook PTSS.